

NÉPÜNK

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
ORADEA
Strada Teatrului No. 4.

ZSIDÓ HETILAP
Főszerkesztő: WASSERSTROM SANDOR
Felelős szerkesztő: LEITNER ZOLTÁN

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Belföldön: Egész évre hirtőzéseknek és vállalatoknak 300 Lei, magánosoknak 250 Lei, félévre 150 Lei, negyedévre 65 Lei. Külföldön: 2 Dollár, Kc. 75, P. 15. S. 19, Dinar 120

A zsidóság állásfoglalása az országos politikában

Alig néhány héttel ezelőtt „Hát mi zsidók hol vagyunk?” címen ugyanezen a helyen cikkben foglalkoztunk a közeljövő eseményeivel és bár akkor talán a bennfentesek előtt is bizonytalan volt, mikor kerül el a kormányrud mellől Jorga és társai, már akkor jóelőre megírtuk, hogy velünk zsidókkal számoljanak a pártok és főképpen a nemzeti parasztpárt, mert hiszen élünk és vagyunk s tanúságot telünk már arról, hogy tudunk tömegeket meg is mozgatni, ha arról van szó, hogy politikai súlyunkat megfelelő seregszámítással és megfelelő erőpróbbával dokumentáljuk.

Alig néhány hete ennek s mit tesz a politika szeszélyes istennője? Hol van már Jorga? Hol a régi parlament? Hol van mindaz, amiből nem maradt egyéb, mint egy inkább rosszul, mint jól megszerkesztett törvény és rengeteg adósság. De hiszen Jorga nem is a politikába bukkolt bele. Oh nem! Egyszerűen az „államkassza” bukkant meg. Annak kongása hallatszott el a Dnyesztertől egészen a Körösölgységig, meg a tisztviselők, nyugdíjasok, állami szállítók gyomrának korgása volt harsonája annak, hogy: így nem mehet tovább.

Jorga dicstelenül elment a tekintélyek kormányával és nem maradt utánuk — csak az államkasszában...

Kormányválságot Romániában az utóbbi években már ismert ouvertür vezeti be. Titulescu elindul valahonnan Nyugat-Európából, ahol éppen valami konferenciát tartanak, teleshippantja orrát a finom fehér burnóttal és az egyesült románok dekobraszerü „Hálókoesik anyaga” fővárosz áll Bukarestben. Autója néhány napig a nagy városban ide-oda cikáz, pár dínert az uralkodónál és aztán passzé... vissza a ködös Albionba, vagy a szép Lac-Leman partjára, Lausanne-ba, vagy Genf-be... Itthagyván a marakodókat, a konc és kincsesöket. A fripturistákat és mindozokat, akik a pecsenyeszagra odalenn Bukarestbe minden ilyen alkalomra összegyűlnek. Ott a híres, zavaros, fővárosi tengerben, hol halászni lehet...

A nemzeti parasztpárt újból uralomra jutott. Vaida-Voevod lett a miniszterelnök. Nem filozemita, talán nem is gyűlölt a zsidókat, de az bizonyos, hogy nem is szereti őket. Főképpen akkor nem ölgette őket, amikor uralmon van. Bár nem vetné meg egy kis „paktum” izü kolaborációnak sokszor édes, de a zsidóságra gyakrabban fanyar borút sem.

Nem is kell öreg Ripp-van Vinklének lenni, csak négy héltig nem kellett valakinek hallani arról, hogy mi történik

Romániában és most dörszölheti szemét, ha felébred. Elment Jorga Valea de Munte-ba, vége az „iskolaévek” elment vakációzni, miközben beszokdászta az egész ország lakosságát: a nyomorba. Szerencsére szeptemberben pótvizsga nem lesz. Csak új „professzorok” jöttek s már ki is tűzték a választásokat. (Charles Rist a főprofesszor jól befűtött ott Jorgának).

Az ország népének nagyrésze mezőgazda. Adta nekik Jorga, saját szakállára és a bankok terhére az áldástozó konverziót. De ha az adósságot nem is nagyon kell fizetni, a fizetésre adott kölcsönös átdását mégis el kell helyezni majd aratás után. Itt és külföldön. Erről kellene és ilenék júliusban dönteni a kormányoknak, de ad helyettük „tisztá választásokat”. Ez kell a románnak! — felkiáltással mégis választunk.

Mit csinálunk ilyen adótságok mellett mi zsidók? Ahogy fentebb már megírtuk, hiutak már bennünket paktálni. Nemzeti párt is, liberálisok is, szocialisták is, csaknem valamennyi pártja ez országunk. (Csak még Cuza nem — de ki tudja?...) És mi zsidók, akik a Zsidó Pártba tömörültünk, már meg is mondtuk a választ, ki is nyilatkoztattuk szándékunkat.

Nem paktálunk, hanem önállóan megyünk az új választások elé. Nekünk nem lehet és nem szabad kolaborálni, mert azzal csak ellenséget szerzünk. Mert ki tudja, ma egyik párt, holnap a másik...

meg mi nem avatkozhatunk be soha semmilyen körülmények között a román pártok egymásközötti közdelmeibe, ahogy azt már számtalanszor meg is mondtuk, meg is írtuk. De azért sem mehetünk, mert bennünket a programpontok dirigálnak, nem pedig a mandátumok, követeleisünkről pedig hallani sem akarnak. Minek akkor paktum?

A Zsidó Párt legutóbb 65.000 szavazatot hozott fel önálló listájával, a mostani választásoknál meg 80—90.000 ezer szavazatot kell felhozzunk, feltéve, ha hogynak bennünket propagandát csinálni, választóinkak szabadon, nyugodtan lehet az urnákhoz járulni; egyszóval: ha tisztá választások lesznek!

A zsidó vezetőségeknek nem a mandátumok igazgatja és nem azok száma, őket főképpen az érdekli, hogy tudnak-e érvényt szerezni a parlament tribünjéről azoknak a súlyos sérelmeknek orvoslására, amelyek annyira bánatnak bennünket. Ott kell álljanak a zsidóság védelmében az országházban, hogy minden pillanatban felvegyék a harcot, ríposztóhosszanak, védjék meg Románia egymilliónyi zsidóságát a különféle törvényes és törvénytelen inzultusoktól.

Mi jőzön nép vagyunk és tudunk helyesen és józanul mérlegelni. És mert ezt tudjuk, érezzük azt is, hogy nekünk nem kell sokat magyaráznunk. Elég ennyi:

Választás lesz, azon a zsidóság önálló listával megy és áruolja népének, vallásának, fájának mindenki, aki nem követ el mindent, hogy a parlamentben minél többen álljanak őrt a mi megbizottaink, a mi képviselőink!

Miért harcol a Zsidó Párt?

Akik széles ez országban még mindig azt gondolják, hogy a zsidóságnak a politikai élet porondjára való kilépése talán azért történt, mert ez a „hatalom”-ban való részvétel lehetőségének egy fokát jelent, azok álljanak itt alantli pontok bizonyítékául annak, hogy mit is akar és miért is küzd a Zsidó Párt?

A nemzeti parasztpárt 10 kamarai mandátumot ajánlott fel a Zsidó Pártnak. Nagy, sőt tekintélyesnek mondható mandátum ez, amely bizony elég erős parlamenti csoportot jelentene mindenkor a parlamentben. De a Zsidó Párt vezetősége nem mandátumok után vadászik, mert hiszen ezzel szemben ugynevezett minimális programmal fordult a nemzeti párt vezéréhez. Nem a mandátumok a fontosak, hanem az, hogy azok az irányelvek és célkitűzések meg is valósíttassanak, amelyek kiharcolása a Zsidó Párt fő célját képezik.

A nemzeti parasztpárt nem tudta, vagy nem akarta ezeket a pontokat honorálni és ezért került sor arra, hogy a zsidóság, mint önálló párt a saját listájával indul az új választásoknak.

Azok a minimális követelések, amelyeknek teljesítését a Zsidó Párt a kormányon levő nemzeti parasztpárttól kívánta, a következőkben foglalhatók össze:

1. Az állampolgársági törvény módosítása a párisi békeszerződés értelmében.

2. A zsidó tanulóknak a szombati írás- és rajzolás alól való felmentése az állami iskolákban.

3. A zsidó hirtőzések és iskolák eimaradt államsegélyének sürgős kifizetése, valamint ezen államsegélynek a többi felekezethez arányosított felemelése.

4. Egy állami zsidó tanító- és tanítónőképző iskola haladéktalan felállítás

a zsidó felekezeti hivatali képviselőinek irányítása mellett.

5. A kulluszörvény végrehajtási utasításának oly módon való elkészítése, hogy az a hitközségi autonómia előinek és a zsidó hitfelekezet érdekeinek megjeljen. A végrehajtási utasítás kibocsátása előtt a hitközségi szervezek vezetői meghallgatandók; a hitközségek már létező központi irodáinak, valamint a hitközségeknek szerzett jogai respektáltsanak.

6. Azokban a községekben, ahol a zsidó lakosság száma eléri a törvényben

előírt minimumot, zsidó jellegű állami iskolák létesítendők.

7. Az állami és egyéb közhivatalokban a zsidók számuk és képzettségük arányában alkalmazandók. Különösen áll ez az államosított üzemekre nézve, amelyek számos magánvállalatnál alkalmazott zsidó tisztviselőt tettek kenyérelenné; a zsidó munkások az állami, megyei és közéleti üzemekben számarányuknak megfelelően munkához jussanak.

8. Az antiszemita kilengések elleni energetikus küzdelem.

9. Az iskolákból az antiszemita tartalmú könyvek kizűzöndítenek ki.

„Egyéni, vagy intézményes vallásosság“ Lényeg és nem forma

Ira: FRIEDMANN FERENC

a temesvári-gyárvárosi orth. hitközség elnöke

Igen nagy szolgálatot tesz — a már közszeretelenk örvendő, zsidó házban nélkülözhetetlen „Népünk“ — a zsidóságnak, hogy egyes, még nem eléggé tisztázott kérdéseket anketészerint kívánja minden oldalról megvilágítva lefolytatni és a különböző feltevéseket soroztatni.

A kérdés adva van, amit egy állítólagos fiatal, naiv rabbi röpített ki, vajjon az ortodoxia alapját az egyéni vallásosság képezi-e, vagy pedig a vallási intézmények a Schulchan-Aruch alapján való fenntartásában gyökereznek az igazi ortodoxia, egyéni vallásosság nélkül.

Hogy egész világosan fejezzük ki ezt a kérdést, azt jelenti: Az volt-e nagy, halhatatlan mestereinknek és rabbijainknak az intenciójuk, amikor nagy מִצְוַת הַיְהוּדִים óriási áldozattal és nehéz szívvel a zsidó egységet — amely az egész vallási élet alapja — kettévágták, hogy létezzék még egy keret, amelyen belül a hívek semmiben sem különböznek a nem ortodox zsidóktól, a szombat szentségét lábbal tiporják, háztartásukban a shechita ismeretlen fogalom, a vallási törvényeket egytől-egyig megszegik, csak éppen, hogy ort. templomból sietnek, villamossal üldözleik és iradjukba a szent szombati napon? Vagy pedig azért vágták ketté a zsidóságot, mert bölcsességükkel belátták, hogy a nagy aszimilációs folyamat futólétként ritkította és megsemmisítéssel fenyegette a zsidóság fennmaradását és operatív fájdalmas beavatkozás vált szükségessé nagy tesztelés elvégzésével, hogy a még meg nem látható egészséges részeket az életnek megmentsék?

Ha a kérdést így tesszük fel, akkor már a válasz is bennfoglaltatik.

Nem nagy, díszes — de ürességtől kórgó templomokra van az ortodoxiának szüksége. Minek a templom, ha csak Kaddis-mondókból áll a minjan. Minek a Mikve, ha azt senki sem használja és végül minnek az ortodox cégtábla, ha a fizetett funkcionáriusokon kívül nincsenek ortodox érzelmi és fellegú tagok. Nem formákra, nem külsőségekre, hanem lényegre s'irtalomra van az ortodoxiának szüksége.

Jóllehet az ortodox intézmények jó szolgálatot tettek kevésbé konzervatív vidéken, ahol ezen keretek feltételei lehetővé a vallásos zsidók letelepedését, amint egyes nagy városban ezt tapasztaltuk, de ez nem képezheti alapját annak, hogy az ortodoxia egyéni vallásosság nélkül állandósítsa magát. Azonban bölcsesünk szerint שְׂרָאָה קְדוּשָׁה Israel szent népe nem volna vallási életéhez visszavezethető? Igen, csak a módszer helytelen. Nem elég, ha rabbijaink tevékenysége csak abban merül ki, hogy időnként a szószékéről dörögdenek, a magaslátról puffogtatják kis és nagy kaliberű ágyukat, sértegetik híveiket, דְּבַר הַחַיִּים, דְּבַר הַשָּׁמַיִם Szálljanak le a magaslátról, próbáljanak egyénileg baráti és testvéri alapon, meggyőző erejükkel, személyi szilgyukkal a hívekre hatni. Az eredmény nem fog elmaradni.

Nagy, nehéz, terhes feladat ez. De éppen a súlyossága dönti el a vele megbirkózni tudó lelki erejét és a rabbiállásra való predesztináltságot. Próbálkozzanak a rabbi ezen módszerrel eredményt elérni és ha — várakozás ellenére — 3 év alatti nem sikerül a hívek egy jó részét az ortodox blokknak megnyerni, akkor ezen hitközség önmaga állította ki bizonyítványát, hogy az ortodox szervezeten nincs mit keresnie.

A Zsidó árt tartományi szervezete gyűlést tart Clujon

Az ujonnan kialakult politikai helyzet kapcsánban szűkségét látja a Zsidó Párt, hogy álláspontját a megváltozott viszonyokkal szemben leszógezze. Ezért, valamint más kérdések leírargyálása és megvitatása érdekében összehívta a tartományi végrehajtóbizottságot, egy folyó hó 19-én, vasárnap délután 7 óráig kezdettel a kolozsvári Sálom Club Str. N. Filipescu 6 szám alatti helyiségében megtartandó ülésre. A tartományi gyűlés napirendje: 1. Elnöki beszámoló a politikai helyzetről, a Zsidó Párt és a Zsidó Parlamenti Club tevékenységéről; 2. Szervezeti jelentés és intézkedések; 3. Pénzügyi jelentés; 4. A Zsidó Párt magatartásának kijelölése az új politikai helyzetben.

A Zsidó Párt tartományi gyűlése iránt, amelyen az összes körzetek képviseltek magukat, nagy érdeklődés mutatkozott.

Ellene van-e Hitler a zsidók egyenjogusításának?

Berlin. A német parlament legutóbbi ülésén igen érdekes módon leplezte le dr. Brücheldt szociáldemokrata képviselő Hitler zavaros politikáját, amely minden esetben nem csak az államosított erkölcseket és józan észet, hanem önmagával szemben áll. Hitler ugyanis legutóbb nyilvánkozott a New-yorki „American“ munkatársának, amelyben többek között a következőket mondta: Mi nem akarjuk a zsidókat megfosztani a jogaiktól, csak azt kívánjuk, hogy nekik se legyenek több és nagyobb jogok, mint a keresztény polgároknak. Ha ez igaz — fejt ki a képviselő, akkor a zsidók fogják elsősorban vezérként üdvözölni Hitlert. De viszont ha nem igaz — ami Hitler egész gyakorlati igazságtól, aköz a nemzeti szociálisták kiváló vezetője — szelhamoskodik a nyilvánosság előtt, vagy nem tudja mit beszél. Mindkét esetben Hitler csak arról tesz bizonyosságot, hogy politikai hajlandósága igen kiskaliberű.

Kitűnő נֶשֶׁר אֶרֶץ חַיִּים házi koszt kihordásra és nagyon olcsón kapható. Ugyanott lakás is bérelhető. — Cim: **özv. Berkovits Májerné ORADEA, Kapucinus-u. 19. ajtó jobbra 14.**

CRIKVENICÁN az Engel orth. נֶשֶׁר Pensió Központban 20 lépésre a tengerparttól lenn a strandon. Teljes pensió lakással 70 dinártól. Visszatulazásnál feláru vasútijegy a jugszláv vasúton. מֵי וַיִּי וְסָת אֶת הַבַּיִת.

Chaim Ezra kapitány

Ira: Dr I. NIEMEROWER
bukaresti főrabbi

Zajos élet folyik a városban. Nagy a mozgolódás a chászidok között. A híres berdischevi csoda-rabbi elfogadta hívei meghívását és eljött közzük Rosch-Chodesre. A sokaság ott tolongott a nagy rabbi házában. Az öregek, akik visszagondolnak az elmúlt időkre, fiatalok, kik kinlódva tartják fent existenciájukat, nekik gyermekeik életéért aggódnak, gazdagok, kik reszketve gondolnak arra, hogy az idők megváltozhatnak, szegények, kik egy jobb jövőben reménykednek, tudósok, kik tudásukat akarják fejleszteni, ácsorgók, kik kíváncsiságukat akarják kielégíteni, büntöbök, kik lelkiismeretüket szeretnék lecsendesíteni, mindégyk a maga módja szerint, erőszakosan vagy udvariasan, büszkén vagy alázattal, kéri a bebecsajlást a rabbihoz. Az ajtóban azonban őt áll egy erőteljes férfi, aki pillantást sem vetve a tolongó tömegre, szigorúan a sorrendhez tartja magát.

A belső terem végében egy asztal áll, olyan mint a Salamon királyé volt. Az egész ház annyira telve van emberekkel, hogy még az angyalok sem férnek el.

— Engedjetelem engem, hogy hemenjek — könyörög egy öregember. — En a karonom hordoztam a rabbit, amikor gyermek volt!

— Naiv vagy öreg — mondják neki többen, hiszen a rabbi sohasem volt gyermek. — De engedjetelem helyet ennek a kiváló fiatalembernek, aki kívülről tudja az egész talmudot — mondja teljes tisztelettel egy iparos.

— Hogyan?
— Il nem léteznek megjéheszok. Ha igazán tudós, akkor tudnia kell, hogy a rabbitól a schina fénye egész időig árad. Saul királyt is így volt. Ő fent áll, a másik része kint áll az ajtónál.

Ebben a pillanatban belépeit egy java-korbeli férfi, bár az évek már meggyörnyesztették derékát, még mindig büszke, katonás tartása volt.

— Chaim Ezra kapitány — hallaszott sugva mindenünnen. Az öreg egyenesen az

ajtónállóhoz lépett és kérte, hogy engedje be. A tömegben mozgolódás támadt és a következő felkiáltások hangzottak el:

— Egy új megjéhesz! Egy öreg katonára! Egy mesemondó! Nagy lelke kell legyen neki! Még mindig úgy néz ki, mint egy goj. Az Isten és rabbi előtt minden ember egyforma! Il nem létezik kapitány. Ezen időközben az ajtónálló ment jelenteni a főgábenak, hogy beengedje-e vagy nem a kapitányt? A főgábe maga ment ajtót nyitni Chaim Ezrának, mely alkalommal az ajtóban szorongó tömeg is beözönlött a terembe. A rabbi, ki csak nagyon gyorsan mosdóvizet reb Chaimnak. Mikor a kapitány megmosa kezét, áldást mondott a kenyerre és körültekintve a mellette ülők felett, egy öreg chászid és a fiatal talmudtudós közzé helyezkedett.

Az öreg chászid csendesen jegyezte meg: — Nagy tudósok állnak és ő ül a rabbi mellett! A rabbi — éljen sokáig — még

Béth Jákob mozgalom indult meg Romániában

Mifelénk ezt a mozgalmat eddig nem ismerték. Ezt a Béth Jákob mozgalmat nem a szükségserűség hívta életre és nem is ismerték célkitűzéseit. Bár kritikák hangon akarunk szólni róla, azért mégis objektívítással akarjuk kezelni a most felmerült új mozgalmat.

A Béth Jákob célja az, hogy zsidó leánygyermeket zsidó szellemben képezze ki, zsenge kortól kezdve nagylánysággá. Tanulja meg a zsidó történelmet, a prófétaikat, tudja a micvéket és ismerje, ha kell a Talmudot is, meg sok olyan dolgot, ami egyáltalán nem tartozik szorosan azon kötelezettségek közzé, amelyek a nő részére vallásügyi szabályokat képezne. A Béth Jákob mozgalom igen élénk zsidó életet jelent Frankfurt am Mainban és Wienben. Onnan indult ki és Lengyelország számos kisebb és nagyobb helyén valóban lézargólló intézményé lett. Ennek is meg van a magyarázata és előbb ezzel meg kell ismertessük olvasóinkat.

Lengyelország részein, azokon is, amelyek a régi Ausztriához tartoztak (Galicia) nagyon furcsa és logikátlan életnyilvánulás volt az, ahogy a fiukat és lányokat nevelték. A fiuk csak chéberbe és csak jesivákba jártak. Semmi világi műveltségbe nem vezették be őket. Csak a Talmud és csak a vallásosság. Csak a getto. A leánygyermeknél viszont éppen ellenétes volt a tendencia. A nagy apácarendek amugy is számos zórdát tartottak és tartanak lenn ma is a leánykelet lakta területeken. A zsidó szülők a lányokat az apácarendek által fenntartott leányiskolákba járatják. Ezek az apácák voltak olyan intelligensek és okosak, hogy ezt a nagyon szűrű létekvásárlási alkalmat nem szalasztották el. A lányokat, a chászidikus zsidószülők gyermekeit, szépen lassan és szisztematikusan elidegenítették a szülői ház szellemétől. Tanították őket az európai műveltségre, az idegen nyelvekre és a nagy klasszikusokra. Amikor aztán leánygyermek elvégezték az iskolákat, kitűnő európeerek lettek, de távol álló a mentálitástól, amelyben szüleik éltek. És még távolabb álló az ideológiától, amelyen a fiukat nevelték. Most képzeljük el azt a szülőket, amikor egyik chászid apa megbeszéli a másik chászid apával, hogy gyermekeiket összeházasítsák. A Talmudon nevelték példésos, kis szakállas zsidófiu vedeg el az apácázdátkban nevelték és ottani légkör magabaszívó leányt. Mennyi tragédia és szerencsétlen leányorsznak volt szomorú következménye ez a furcsa kéllaki nevelés.

Mennyi leány lett üngyilkos, meg bujdosott el messzire, hogy valamelyik szinpadon, vagy még másabb helyen kösse ki élete hányattalott hajóját!

Ekkor jött a Béth Jákob és azt mondta a bigott lengyelországi szülőknek: nem muszáj okvetlenül ellenségé tenni a leányukat egyidejűleg azzal, hogy kulturát sajátítsanak el. Lehet valaki kultúrleány, lehet valaki intellektus, mégha a zsidó milliót nem is hagyja el. Lehet egy lány a klasszikusok híve és amellet zsidó szellemben nevelték is. És megalakultak szerte Lengyelországban a Béth Jákobok. Jöttek a Németországban nevelték és magas műveliséggel rendelkező női tanerők és elhittették a Tóra szellemét párosultan a világi látókörrel és magasabb intellektussal. El kell ismerjük, hogy ez a tevékenység igazán áldásos volt, ott és akkor, amikor annak helye volt.

De minek kell banán és kávécsérjé ültetni Grönlandon? Minek ezt a frankfurti, bécsi Béth Jákobot ide plántálni Erdélybe? Ahol nem járnak Notre Dame-ba és Sacré Coeur-be a lányok, ahol nem nevelkednek olyan milliók a fiuk sem. Ahol azt a kultúrívót, amelyet a fiuk élének, megütköz magdnem a nők is. Ahol az anyáktól nem azt a zsidószellemet kapják utraválól, amelyeket ott a galiciái és lettországi gettókba szoktak. Ahol lenézik ugyan az anyát, ha még spitzli hord és nem kezeli jól a lippensítelt és a bridge-figurákat sem tudja, de csak az anyát... mert a férj az már megértő, az már más menlítés és mondjuk úgy ahogy van: annak gondolkodásmódja közeljár a leányokéhoz, és nem lehet nagy tragédiák okozója. De kérdezzük, minek ideplántálni a Béth Jákobot Nagyváradra, ahol 50 éve el és virul a kulturoorthodoxia, ahol a szülők intelligensen és okosan nem nevelték egy a lányukat, hogy azokat egy egész világ válassza el majd férjéül. Il iskolázták a lányokat már régebben is, il nem volt novum és főképen nem az ma, hogy létezik e francia nyelv és vannak német klasszikusok. Általában a magyarországi és utóállandombeli mentalitás ezer mérföld választja el a keleteurópai világtól és jellemző, hogy Budapestén Szabolesiknak kellett a Béth Jákobbal jönni a neolog lányok számára és nem az ortodoxiának.

ben is, il nem volt novum és főképen nem az ma, hogy létezik e francia nyelv és vannak német klasszikusok. Általában a magyarországi és utóállandombeli mentalitás ezer mérföld választja el a keleteurópai világtól és jellemző, hogy Budapestén Szabolesiknak kellett a Béth Jákobbal jönni a neolog lányok számára és nem az ortodoxiának.

A Béth Jákob Nagyváradon nem kell! Il más levegő van, amely nem teszi szükségessé ezt az iskolát. Il van kitűnő zsidó szellemben vezetett leányiskolája a hitközségnek, il a szülők szelleme sem olyan, hogy nekünk újat vagy épenséggel konzervatív értelemben gondolván a dolgot, „forradalmat“ jelentene a Béth Jákob. Az a szülő, amelyik a saját háza falain belül ortodox nevelést adott gyermekeinek, plusz zsidó iskola, annak nem kell az, hogy kívülről tudjon a leánya Rásit, vagy Talmudot, esetleg kívülről fusza azokat a strófákat, amelyeknek nem tudása mellett még bátran lehet valaki ésesz-chajil...

De ha már vannak olyanok, akik kávéültetvényt akarnak a nem frópius vidéken ültetni, akik eselleg bizonyos tanítógeneráció elhelyezése érdekében, mégis idehózzák ezt az eddig ilt idegen gondolatot... am legyen.

De egy cseppet sem szabad ártson a több mint 300 gyermeket nevelő és még hozzá jól és zsidó szellemben nevelő leányok iskolája ellen, az az iskola, ahol kitűnő pedagógusok lelkesen és odaadón nevelik zsidó szellemben is a leányokat. Mégha 14 éven felüli lányokról volna szó, akik kikerünek az iskolákból. De iskolás gyermekeknek nem kell Nagyváradon Béth Jákob. Még akkor sem kell, ha a wilchovici rabbiné jár házról házra az Agudasz Jiszroel szives engedélyével.

Mert sajnos nálunk nem is az a fontos, hogy a lányok tudjanak prófétaikat és tudjanak vallásos szellemben később gyermekeket nevelni, hanem hogy az Aguda exotikus és ide nem való növények idevaló elültetésével kísérletezen.

Il egészen fölösleges a Béth Jákob. Il Erdélyben egészen fölösleges. Senkinek sem kell, csak az Agudának. A zsidó szülőknek nem kell!

Nagy tehéreművásár
Ingyen adunk minden 3 inget
rendelő vevőnek egy
legújabb divatu **nyakkendőt**
Hollós ORADEA,
Bul. Regele Ferdinand.

kiállításokra ismét belekezdett történetének folytatásába.

— A katonák kinevelték a rabbit, én azonban figyelmesen hallgaltam szavait. Hiványan még emlékezetemben volt a „Tora“ szó, amely most eszembe jutatta gyermekeimeket. Szemeim elé kerültek szüleim és ismét felhangzott előttem kiállításuk: „Vé Ezra, vé Chaie“. Egy kalona segítségével ki beszélté úgy az orosz, mint a héber nyelvet, tolmácsoltam szavaimat a rabbinak. Megnyugtattam és beköllöztem a házába. Ez a nap részemre böljnap volt: A rabbi szavai feldulláltak egész lelkivilágomat. Éjjel nem tudtam a szememeit lehunyni. Láttam szüleimet, láttam a rabbit. Hallottam szüleim szavait, hallottam a rabbiét. Éjtélkor felkeltem ágyamból, kiakartam menni a szabad levegőre, hogy megszabaduljak kínzó gondolataimtól. Valami azonban vissza tartott. Önkéntelenül a rabbi szobája felé indultam. Bekopogtam az ajtón, de nem válaszolt senki, akkor felébredt bennem a kapitány és benyitottam, anélkül, hogy megvártam volna míg kinyissák. A rabbi ott állt az asztal mellett egy nagy könyvbe bele-

merülve. Bejövetelem nem ijesztette meg, olyan nyugodt volt, mintha már várt volna. Barátságosan szólalt meg az ő tört oroszságával. Megkérdezte, hogy miért vagyok fenn ilyen késő éjjel és hogy igazán zsidó vagyok-e, mint ahogy ő hallotta.

Mikor elmondtam neki, hogy zsidónak születtem és hogy még emlékszem a Tórára és a szüleim kiállítására: „Vé Ezra, vé Chaie“, mosolygott, mintha ő mindezt tudta volna már. Felállt helyéről és elkezdett járkalni a szobában, majd hirtelen megszólalt: — Hogy mentek meg egy zsidó lelkét? Segítselek ti is boldogtalan szülők! — Nekem reszeletel a testem és a lelkem, megint szüleimet láttam magam előtt. Telve félelemmel rogytam a rabbi lábaj elé és kérdeztem: — Mit csináljak? Ő azonban nem szólt semmit, csak kezeit a fejem tette és megáldott a szent nyelven. Utána így szólt: — Menj innen azonnal el Galiciába, ott tanuld meg a héber nyelvet és mostantól fogva Ezra Chaim legyen a neved. Ne félj semmitől, én imádkozni fogok érted és Ezra Hászofer a te őrangyalod. — Kikisért az ajtóg, ott azt mondta: — Tűnj

el azonnal ebből a városból. — Én amilyen gyorsan csak tudtam, elindultam, anélkül, hogy bevártam volna a reggelt.

Áltól az időtől a rabbit nem láttam. Nem is tudom, hogy magyarázták meg eltűnésemnek okát a városból és nem-e történt kellemtelensége e miatt a rabbinak.

— Mentem ameddig össze nem estem a fáradságtól meg az álmoságtól. Álmaimban láttam a rabbit, a szüleimet, a katonáimat, a paradét, Ezrát, a háborút. Hallottam az ágyuk bömbölését, amitől felébredtem. Találtam magam mellett egy csomagot, amit még a rabbi adott elindulásom előtt. Kibontottam. Ruhá volt benne. Gyorsan levelettem egyenruhámot és felvettem a civiltözelet. Sokáig küzdöttem még, amíg teljesen visszatértem a zsidó hithez és szokásaihoz. Csak akkor nyugodtam meg egészen, amikor a rabbihoz kezdem járni, ahol láttam a zsidó vallás igazi megnyilatkozásait.

A kapitány elhallgatott. Az asztal körül mely csend volt. A rabbi gyorsan átadta a borral felt poharat a beszélőnek és így szólt: Ezra Chaim te vagy az én asztalom kapitánya, mond el az ebédutáni áldást.

Dr Fischer József beszámolója Palesztináról a nagyváradai városháza dísztermében

Vasárnap délelőtti 11 órakor tartotta meg dr. Fischer József kamarai képviselő beszámolóját palesztinai utjáról a nagyváradai városháza dísztermében, amely az alkalommal zsúfolásig megtelt szépszámú előkelő közönséggel. A karzatot roskadásig megtöltötte a zsidó ifjúság.

Zugó lapsorkán fogadta dr. Fischer József kamarai képviselőt, az erdélyi zsidóság kiváló képviselőjét, amikor a terembe belépett.

Wasserstrom Sándor, a Zsidó Nemzeti Szövetség végrehajtó bizottságának elnöke, üdvözölte az illusztris vendéget, felkérte dr. Fischer József képviselőt arra, hogy tarssa meg beszámolóját palesztinai utjáról.

Dr. Fischer József azzal kezdte beszámolóját, hogy amikor térbevetették a palesztinai utjáról tartandó beszámolókat, még nem volt kormányfő, sőt, de a zsidóságot nem érdekelték ezek a muló kormányfőségek, hanem minden idegszálunk és lelkünk egy fix pont felé szegődik és ez Erecc-Israel. A belpolitikának a konkrét adottságok fele kell igazodni. Mi pedig a zsidó jövőt akarjuk építeni. Ez alkalommal nem belpolitikáról, hanem Palesztináról fogok beszélni.

Előadó elmondja, hogy milyen misztikus hatással van a látogatóra, aki Palesztinába kerül. Ilyen misztikus hatással volt előadóra is, amikor Palesztina földjére lépett. A kvadracél és a gyermeknevelés a legnagyobb elragadtatással beszél. A palesztinai gyermeknevelés paratlant áll az egész világon.

Palesztina gazdaságilag erős fellendülésben van. Találkozott nagyon sok magyarországi származású mernőkkel. Különös előszóval viseltetnek a magyar területekről elszármazott zsidó mernőkkel. Kiknek kitűnő képességét nagymerítésben honorálják. A nyelvből is megismerkedt az ottani szokásokhoz hozzá asszimilálódnak.

Nagyon sokan szerencsétlen menpi sőt mennek a zsidó közeposztályból, azonban egy sajnálatos jelenséggel találkozik ezen a téren is, mert szomorúan kell megállapítanunk, hogy nagyrésze már csak vagyonuk roncásával kerül oda. És ha néha az ilyen lelkes és anyagiilag fészteroppant egyének vállalkozás nem sikerül, akkor ezt Erecc-Israelre okozza. Előadó hangsúlyozza, hogy Erecc-Israel nem a hajótörések otthona. Annak, aki vagyonát és lelkiségét elvesztette, nincsen helye Erecc-Israelben.

Palesztina a mai viszonyok mellett főképp befektetésre nagyon kedvező hely. Ingatlanok szép jövedelmel bírók. Megyázódtól arról is, hogy azok az áldozatok, amelyek az erdélyi zsidóság hozott Erecc-Israelért, nem hiábavaló áldozatok. Hogy az erdélyi zsidóság megértse, vissza kell vezetnünk népünket a földhöz. Ismét produktívá kell tenni népünket. Meg kell változtatni speciális struktúrákat.

Dr. Fischer József elragadtatással beszél az erdélyi zsidó munkásokról, amely már nem gép, hanem maga az alkotó erő. Az erceben nem kell a munkásnak rombolni, nem kell egy hosszú fejlődési folyamatot bevárni. Nem kell erőszakosságokhoz folyamodni, minden erőszakosság nélkül, ideális eredményeket lehet elérni. Az erdélyi munkás kultúrájában, alkotó erő. A zsidó munkás nemzeti szempontból való megbízhatóságát és intelligenciáját viszi oda. Történelmet csinál ott és az egész világ mintaképe lesz. A szocializmus iskolapéldáját valószínűleg meg Erecc-Israelben. A vallás is több ott, mint nálunk. A tan ott maga az élet. A vallásosság melyből, tisztább és igazabb, mint itt. A Mizrahinak bámulatos teljesítményei vannak odakint. A mizrahi lélektani és igazi bázisai az erdélyi vallásos életnek.

Az erdélyi munkás magas intelligenciájával megkényesíti a tőke befektetését. Tudja értékelni a tőke jelentőségét és biztosítja annak nyugodt elhelyezési lehetőségét. Tudja, hogy a tőke befektetése csak jóléttel jelenhet számára. Biztos és ledönthetetlen talajon áll ott a zsidó munkás.

Elragadtatással beszél a tel-avivi minitvársárról, amely olyan nivós volt, mint bármely nemzetközi kiállítás. Díszgöngy tel-avivi polgármester érdemeit méltatja, egyes eleményeit ismerlele, majd azzal lejezte be igen nivós előadását, hogy vissza kell vezetni az erdélyi zsidó munkásságot a zsidósághoz.

Szünni nem akaró lapsorkán mellett dr. Váradai Ödön elnök zároszávaival és a Hatikva hangjai mellett zárult az előadás. (Blum Zsigmond).

Megkezdődött a Zsidó Párt nagyváradai körzeti szervezkedése

Amint azt már hetekkel ezelőtt jelezte a Zsidó Párt nagyváradai központja intenzív propagandát kezdeményezett a párt céljait érdekében. Mindenekelőtt a körzetekben kezdte el munkáját, amely legyegebben teljesen függetlenül indult a körzeti politikai konstellációtól, most azonban a kormányfőtől kapcsolatosan a tempo feltételül meggyorsult. Ez a jelzett propagatív tevékenység a leginkább zsidó lakta városrészekben indult meg. Szerdán este a kolozsvári uccai ó-templomban, mely kétszáz éves múlttal tekinthet vissza, volt az első gyűlés, amelyen a körzeti szervezkedés nagy számban vett részt. A gyűlés első szónoka Wasserstrom Sándor volt, mint a párt ügyvezető elnöke, aki részletesen vázolta annak történelmi szükségességét, hogy a zsidóság külön pártban tömörödjék. Készenre szükséges jelenleg, amikor kitűnik az a tény, hogy minemárbb ismét tanúsított a zsidóság politikai érdektelenségét az erdélyi körzetekben. Vonalkoztak az a városi politikára epenny, mint az országos választások szempontjából. A másik szónok dr. Klein Ernő volt, aki szintén hasonló értelemben szövegt az a kérdés gazdasági oldalát világította meg, nagy létszám mellett. Végül Róth Albert ládányos, a körzeti ügyvezető elnöke részletesen a zsidó szolidaritás szükségességéről és érdeke, hogy a zsidóság a politikai bizonyítotl, hogy csak úgy tud megállni a nepek rengelegében, ha egységesen összeteg boldogulásának kívánja érdekében.

Végül a körzeti vezetőségét választották meg. Elnök: Silberman József. Társelnökök: Farkas

Sámuel és Zimmerman Menyhért. Alelnökök: Maringer Károly és Bleier Adolf. Ügyvezető elnök: Róth Albert. Titkár: Weisz Sámuel. Közelet választmány: Végli Izrael, Blau Mátyas fogtechnikus, Weinstein József, dr. Ullman Miklós, Weinreb Sámuel, Zimmerman Miklós, Braun Fülöp, Klein Sámuel és Steier Simon. A gyűlés lelkes hangulatban ért véget.

Vasárnap este 8 órakor a Zsidó Párt nagyváradai központja a csillagvárosi imaházban tartotta meg körzeti gyűlését. Ezen zsidóságilag legsűrűbben lakott városrész, az az imaház befogadóképessége kétszáznyek mutalkozott a felvonult halgatókától. Dr. Váradai Ödön megnyitójában vázolta a zsidóság szomorú gazdasági helyzetét és azon gazdasági problémákat, melyek csakis a Zsidó Párt közreműködésével nyerhetnek megoldást. Összefoglalásra hívta föl a körzeti zsidóságot. Utána Wasserstrom Sándor tartott hosszabb beszédet az aktuális problémákról. Rámutatott arra a nagy különbségre, amely a Zsidó Pártot megkülönbözteti a többi pártoktól. A legutóbbi napokban a nemzeti parasztpárt a választásokra kártelt ajánlott fel, de azt a zsidó párti vezetők nem fogadták el, dacára annak, hogy legalább 10 mandátumot kaphatnak volna. Amint a Zsidó Párt kijelentette, neki elvi követeletnek vannak és képviselőségnek nem reflektál. Inkább respektálják jogos követeléseit a zsidóságnak, minthogy kiszúrják szemét a lejáratott mandátumokkal. S ez adja meg erejét a pártnak, amely a legközelebbi országos választásokkor legalább 90-100.000 szavazattal kell győzzön. Wasserstrom után dr. Klein Ernő beszélt meg és Róth Albert. A körzetben lakó zsidóság negyszázban jelenléti tömegei lelkesen ünnepeleék a szónokokat.

A gyűlési egyidejűleg megválasztotta a csillagvárosi körzeti vezetőségét is, melynek tagjai a következők: Elnök: Gullmann Manó. Társelnökök: Kassirer Lipót és Berkovits Izrael. Alelnökök: Kohn Lejos és Meizels Adolf. Ügyvezető elnök: Wasserstrom Sámuel. Pénztárnok: Klein Sámuel. Eljáró: Vogel Jenő. Intelligencia: Sternberg Salomon, Deutsch Jakob, Friedmann Isák, Sonnenwirth Aron, Marion Adolf, Robitsch Adolf, Schwartz Dezső, Schwartz Márton, Friedman József, Ernied Izidor, Lázár Jenő, Weinreb Mór és Berwald Béla. Az új vezetőség erős aktivitást kezdett a Zsidó Párt érdekében és háziről-háza járva lepetti be a körzeti zsidóságot lapjai sorában. Legközelebbi körzeti gyűlések az aradiúti és az olasz-i imaházokban lesznek megtartva. Ezzel egyidejűleg megkezdődik a zsidó párti propaganda a megyei centrumokban is.

Művész perszónaszynekek, szövegt gobelinek, külföldi fonalak

Schulhof Emilné
Orient Szövömvésveti Iskola

Oradea, Strada Episcopaul Ciorogariu No. 17.
Videki rendelések utánvetel gyorsan és pontosan eszközöltenek.

HÓFEHÉRKE ÁRUHÁZ
a Sas passage Szt. László-téri főbejárat baloldalára

költözött
és megkezdte harisnyák, keztyük, fürdőruhák, fehérneműek és rövidárúk rendkívüli olcsó reklámárban való árúsítását.

azt is megvárja, míg elkészül a mostással meg az évessel. Mily nagy szerencse.

A fiatal tudós gunyosan telte hozzá:
— A kapitány sokat járt a rabbihoz, azért kap ilyen tisztelést. Azt hiszem, a mi rabbinak nagyobb, mint más rabbi, mert már messze kikerült a bűnt, a miénk meg melléül. Chaim kapitányunk jól meg kell mosni a kezét, mert mint katonára sok vér tapadt rája.

— Dávid király is . . . — mondta az öreg. De tovább nem tudta folytatni, mert a rabbi csendesen megszólalt és pohárát odanyujtva Chaim Ezrának, felszólitotta, hogy mondja el a szokásos asztaltutáni imát. Chaim Ezra alig tudta tartani a poharat, annyira reszelték kezei.

— Na, na, na, kiállottak fel az asztal körül ijedten.

— Miért félsz Chaim Ezra? kérdezte a rabbi. Te egy orosz kapitány voltál, én meg a zsidó lelkek kapitánya vagyok.

— Ne reszess! Fogd meg erősen a pohárát és gondold a nagy rabbira, Ezra Haszterre és azután beszéld el élettörténelmed.

A kapitány kissé vonakodott, majd en-

gedve a rábeszélésnek, hírtelen elhatározással belekezdett.

— Még gyermekkoromban elraboltak hazulról. Egy szőfőrnök vagyok a gyermekem, de már nem tudok visszaemlékezni, hogy miket hallottam és láttam a szülői házban. Emlékezetemben csak a szüleim ijedti kiáltása maradt meg, amikor elrablásom idején feljajdultak: „Vé Ezra, vé Chaie” a kiáltások kísértek utjaimon, pusztákon és tengereken át egész életem folyamán. Sokat kellett szenvednem, amíg megszoktam az idegen embereket és helyeket. Rövid idő elteltével keresztény lettem, a héber nyelvet elfelejtettem és csak oroszul beszéltem, de a fülemben ott csengelt a kiáltás „Vé Ezra, vé Chaie”. Később beléptem az orosz hadseregbe, de ahányszor az ünnepegyeken a zenél játszott hallottam, mindig csak azok a hangok jutottak a fülembé „Vé Ezra, vé Chaie”. Voltam a háborúban, az ágyúk döbögtek, gépfegyverek kattogtak, tűzek villámlottak és emberek jajgattak, de én csak a szüleim szavait hallottam. Erdemeiket szerettem, kiütnetlek és kapitánnyá léptettek elő. A legénység éljen-

zett, én azonban önkénytelenül mormogtam lassan „Vé Ezra, vé Chaie”. Megnősültem, elvettem egy szép és gazdag nőt. Boldog voltam, de időről-időre felhangzottak a szüleim szavai, melyeket már gyűlölttem, mert megrontották az életem nyugosságát.

Hosszu évek teltek el. Megérkezett életembe a döntő fordulat: Egy napon bevoltam szorítva katonáimmal egy városba, ahol a legszebb házba helyezték szállásomat, a rabbihoz. Megérkezésünkkor egész nap a kaszárnyában voltam elfoglalva. Délután jöttek a katonám, magukkal hurcolva a rabbit és jelentették, hogy nem akarja előkészíteni szobáit a részemre.

A rabbi tört orosszággal igyekezte védeni magát:

— Mit akarnak tőlnk a katonák? Nem tudtam még eleget tenni követeléseiknek, mert ma hétfő van és tovább kellett a templomba maradjak, hogy felolvassam a Thórát, mert így kéri Ezra Hásztofer . . .

A kapitány egy percre szünetelt tartott. Körülnézett a hallgatón, kik figyelmesen hallgatták, majd a „halljuk” és „tovább”

HIREK

„Népnök” cikkének utánnyomását csakis a forrás megjelölésével engedjük meg.

Naptár 5692

Péntek, Szivan 13, június 17-én
Szombat, Szivan 14, június 18-án
Heti szidra: שש
Heti háftóra: ידו אש אהר
Perek 1. א נ

Szombat kezdete:
üzlet bezárás 9.20
gyertyagyújtás 9.30
Istentisztelet kezdete 9.35
Szombat befejezése 10.40

— *Terjesszék és szerezzék előfizetőket az erdélyi zsidóság egyetlen független és legolcsóbb lapjának, a »Népnök«-nek. A »Népnök«-nek egyetlen zsidó asztalrú sem szabad hiányoznia.*

Rabbi Fischmann Erdélyben

Izrael egy nagy fia, egyik legnagyobb tanítója, a szavak és tettek nagymestere, a mélyen gondolkodó és népevezér, Rabbi Fischmann Erdélybe jön. Most jön hozzánk az anyagi és szellemi válság legszomorúbb és legmélyebb szakaszában. Galutahétünk szomorú előjeleket vet előre és a pártúra emészti fel a legértékesebb erőinket. Schol nem találjuk többé az igazság jáklyájában való mély hitet és a vallás szellemét. Még az orthodox zsidóság is elhagyta az évezredek óta kitaposott út utakat. Rajta is nyomott hagytott az idő. Ifjúságunk eltávolodik tőlünk és a hitelenség örüsi arányokat ölt. Vigasztalan az életünk itt a diasporában és hiányzik a fenyő, amely bevilágítana a sötétségbe. És most Rabbi Fischmann hozzánk jön Jeruzsálemből. . . . Amidőn legnagyobb volt a szükség, akkor küldött az Örökkévaló egy prófétát, aki segített rajtuk. . . . mondja a szentírás.

Rabbi Fischmann a Szentföldről jön, hogy bennünket nagy tettekre és gondolatokra késztesse. Hogy megmutassa számunkra az utat, amelyet követnünk kell, hogy megérthessük azt az ideát, amely egy országot épít fel. A Mindenható szavaival az ajkain, jön Rabbi Fischmann, amely hatalatlan az idők minden változása dacára, amely azt mondja, hogy amíg szent Töránkat követni fogjuk, mindaddig reménykedhetünk abban, hogy igazabb és szebb napok virradnak reánk.

A gyengének erőt nyújtani, a közbömböskölet felrúzni és a bátrakba még több bátorságot önteni; ez a célja Rabbi Fischmann jövetelének és ebben a szeltemben köszöntjük mi is őt Erdélybe jövetele alkalmával.

Jehi Boacha meworach, baruch haba!
Rabbiner BARUCH HAGER.

Rabbi J. H. Fischmann, az Ismert Mizrahi vezér, a Jewish Agency Akcionos Comiféjának tagja, folyó hó 8-án érkezett meg Jeruzsálemből Csernovitzba. A nagy vendéget a vasutnál a hilközség elnöksége, a Mizrahi szervezet vezetői, ifjúsági csoportjai és a többi cionista csoportok fogadták. Este a hilközség nagy tanácsstermében a hilközség részéről üdvözölő est keretében az összes zsidó szervezetek képviselői megjelentek a nagy tudós köszöntésére. Csütörtök délután Rabbi Fischmann a nála megjelent sajtóképviselek előtt adott fel információkat a Szentföldön uralkodó állapotokról és körvonalazta a Mizrahi álláspontját úgy a Szentföldön, mint a világ-szervezet keretében. Rabbi J. H. Fischmann minden valószínűség szerint a jövő hét folyamán érkezik hozzánk Erdélybe, hogy fel-szólítsa az erdélyi zsidóságot, a palesztinai vallásos intézmények támogatására. Elsőnek Máramarossziggel és vidéke zsidóságát látogatja meg.

— **Julius 21-22-23-án tartja meg a rabbivizsgálat a kultuszminisztérium.** Ma érkezett meg az orthodox iroda vezetőségéhez a kultuszminisztérium leirata, mely közli, hogy a rabbivizsgálat július 21-22-23-án tartja meg a minisztérium. A minisztérium felhívja a jelöltek figyelmét arra, hogy amennyiben a vizsgán nem jelennek meg, úgy tanulmányzabadság címén kért katonai halasztásuk nem lesz érvényes és haladéktalanul be kell vonulniok katonának. Ugyanakkor közli a minisztérium, hogy a kultuszminisztérium azokat a tanulmányi halasztásokat is megszűnteti, amelyeket a rabbijelöltek a kultuszminisztérium megszűntetésével a hadkiegészítő parancsnokságoktól kérvényeztek. A rendelkezre vonatkozólag az orthodox iroda az érdekelteknek részletes felvilágosításokkal szolgál.

— **Hivatalos antiszemizmus Litvánában.** Az elmúlt héten tartották a litvániai kereskedők és iparosok évi konferenciáját Kownóban, amelyen maga a kereskedelemügyi miniszter is részt vett. A konferencia teljesen a gazdasági antiszemizmus és bojkott jegyében zajlott le. A miniszter felszólalásában kijelentette, hogy az utóbbi évtizedek alatt a litván ipar és kereskedelem idegen kezébe került, amelyek megakadályozták a nemzeti gazdaság fejlődését. A konferencia megkezdése után a miniszternek ama propagációját, hogy a litván nemzeti ipar és kereskedelem eldöntsön vissza az „idegen” kezekben lévő kereskedelmi és iparügyi bojkottot a zsidó kereskedők ellen.

— **Vegyes házasságok vesztélyeztetik az olaszországi zsidóság létét.** Flórenc. Az itt megjelenő zsidó hetilap, az „Izraelit” statisztikát közöl a zsidó házasságokról és megállapítja, hogy minden 100 zsidó házasság közül 33 házasságot zsidók és keresztények vegyesen kötnek. Ez az állandóan emelkedő irányzat a vegyes házasságok között szomorú perspektívát fest az olasz zsidóság jövője elé. A flórenci hetilap felhívja a zsidó nyilvánosság figyelmét a kalasztrófális méretű erkölcsi válságra és fokozott felelősségre inti a zsidó ifjúságot népi egységének megőrzése céljából. A „Il Tevere” római katolikus napilap polémiába bocsájtja az „Izraelit” felhívásával és véleménye szerint a zsidó-kérdés egyetlen helyes megoldása az lenne, ha a zsidó tömegekben meg lenne a készség és a teljes asszimilációra. A német nemzeti szocializmus még erre sem ad lehetőséget és az olasz zsidóságnak örülni kell, hogy Itália népe szívesen fogadja őt magába.

selői megjelentek a nagy tudós köszöntésére. Csütörtök délután Rabbi Fischmann a nála megjelent sajtóképviselek előtt adott fel információkat a Szentföldön uralkodó állapotokról és körvonalazta a Mizrahi álláspontját úgy a Szentföldön, mint a világ-szervezet keretében. Rabbi J. H. Fischmann minden valószínűség szerint a jövő hét folyamán érkezik hozzánk Erdélybe, hogy fel-szólítsa az erdélyi zsidóságot, a palesztinai vallásos intézmények támogatására. Elsőnek Máramarossziggel és vidéke zsidóságát látogatja meg.

— **Meghülésnél,** náthaláznál, mandolabolnál, torokgyulladásnál, valamint idegfájdalmaknál és szaggatásnál naponta fél pohár természetes „Ferenc József” keserűviz rendes gyomor- és bélműködést biztosít. Egyetemi orvoslanárok véleménye szerint a Ferenc József-víz hatása gyors, kellemes és megbízható. A Ferenc József keserűviz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

— **Az angol zsidóság nem járul hozzá a Zsidó Világkongresszushoz.** London. Megirtuk, hogy a New-yorkban összeült amerikai zsidó kongresszus tervbe vette egy Zsidó Világkongresszus összehívását, amelynek célja, hogy mint politikai szerv a világ zsidóságának érdekeit megvédje. Angliában a „Jewish Chronicle” a Zsidó Világkongresszus ellen foglalt állást, mert véleménye szerint ez alkalmat nyújthat arra, hogy ismét megpendítsék a zsidókkal szemben a nemzetköziség vádját. Bizonyos azonban az, hogy semmiessetre sem fogja szüntetni, vagy lecsökkenti működése az antiszemizmust, amely tulajdonképpen célja lenne.

— **Hirdetmény.** Házrés, mely áll egy szoba, konyha és kamarából, 30.000 leiert eladó, Báthori-ucca 13. Értekezni ott.

— **A Dubnow-ház tragédiája.** Berlin. Néhány nappal ezelőtt Benzion Dubnow kiváló nyelvész és matematikus, az ismert történelmtudós, Simon Dubnow unokaöccse, feleségével, Erdstein Sárával együtt eltűnt a Leonardstrasse lakásukból. Senki sem tudta magyarázatát adni a fiatal pár eltűnésének, míg az elmúlt napokban tragikus fény derült mindkettő sorsára: Benzion Dubnow és neje önként megváltak az életüktől. A folyamórség a Havel-szigetén ráakadt a holttestükre, amelyek egy nehéz zsinórral a csuklónál össze voltak kötve. A fiatal Dubnow Varsóban született és mindjárt ifjúságában szülei Palesztinába került, hol igazi héber szeltemben nevelkedett. Dubnow kiváló nyelvész és matematikus volt, aki azonban nem tudott megfelelő katedrát kapni és bárátai ezt tudják be öngyilkosságának okául. Tragikus sorsa mindenütt nagy részvételt keltett.

BUZIÁS GYÓGYFÜRDŐ (ROMÁN NAUHEIM)

paratlan szénsavas radioactív sós-vasas forrásvizekkel.

Biztos gyógyhatás szívri, elhízásos, érmeleszedéses, szív- és vérkeringési zavaroknál, vesebaj vérszegénység, izomszűz, hólyaggyurtt és kimerüléses idegesség esetén.

Női beleegés a változásos zavarok, fertőző betegségek, mérgezőek nyomán fellépett idegbajok (Tabes etc.) esetében a legjobb eredménnyel.

Természetes szénsavas sós-vasas fürdők, ivókurák, szakszerű orvosi kezelés, külön konyha, elsősorú szállók diétás penziók mérsékelt árakkal.

Uj modern uszoda napfényes stranddal. Fürdőidény május 15-től okt 1-ig.

Prospektust, felvilágosítást szívesen küld:

MUSCHONG BUZIÁS GYÓGYFÜRDŐ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Fürdőigazgatóság, Buziás, Bánát.

Az idén minden olcsóbb mint tavaly! Az idén minden olcsóbb mint tavaly!

Elsőrangú uri és női ruhafazonok, vegytisztítás minden elfogadható árban
Biró szabóságában Szilágyi Dezső-u. 12. készülnek
25 Lei
Egy férfi- vagy női ruha szakszerű vasalása

Bucuresti
Főküzlél
Calea
Victoria
83 szám

MOBILA
ORADEAI MŰSZTALOSOK
SZÖVETKEZETE
P. REGINA MARIA
BÉMER TÉR 2.

Butorai
VEZETNEK

**OLCSÓSÁGBAN
SZÉPSÉGBEN és
MINISÉGBEN**

Bünt követ el, aki hallgat...

Ezzel a mottóval indította utjának dr. Jordán Viktor a kilencedik erdélyi cionista konferencia előtt ismeretes, sokat ígérő körlevélét. Ebben a körlevélben felsorakoztatja a volt cluj-i központ összes bűnét. A kolozsvári központ minden gyökeresde főlőti, olyan súlyos kritikát gyakorolt, hogy Erdély cionistái is kezdtek elhinni, hogy dr. Jordánnak igaza van.

Ime egy részlet az akkori röpiratból: „Marosvásárhelyen is megalakították a konferenciát reorganizációs pártot. Ez a párt tudatos önkorlátozással azt a feladatot tűzte ki magának, hogy az erdélyi cionista szervezet szándékára alkalmas javaslatot terjessz a kilencedik cionista konferencia elé. A párt hat héttel a konferencia előtt megküldte a javaslatokat, részletes indoklással a cionista szervezet összes vezetőinek. A Szövetség cluj-i központja ezzel szemben ismét csak közvetlen a konferenciára enged betekintést jelentéseibe és javaslatába, s így ezáltal sem időt azokkal komolyan foglalkozni”.

Ezzel a kritikával indította utjának „Kapunyitás előtt” című köriratát dr. Jordán Viktor az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség jelenlegi alelnöke. Még hat pontból álló követelést is közöl ebben a köriratában, amelyekhez lényegében az összes semmi hozzájárulni valónk. **Teljesen aconosítjuk magunkat ezzel a hat ponttal,** amelyek most még aktuálisabbak, mint annakidején.

1. A palesztinai felépítést szolgáló szervezet és alapok adminisztrációjának, propagandájának és pénzügyeinek igazgatása centralizálendő, egy a konferencia által választott ügyvezető kezébe, aki a Jewish Agency (Keren Hayessod), Keren Kajemeth és cionista szervezet erdélyi osztályainak vezetőségével állandó kontaktusban intézkedik e három reszorrt kiadásainak összhangba hozásáról, megfelelő hivatalnok karól, szervező és pénzügyi munkájuk collaborációjáról. A három reszorrt kiadását ne lépjék túl a lefolyt évet, vagyis a havi 160.000 leit.

2. A cionista vezetőknek minden szabad idejüket a szervezet és alapok fejlesztésére és a zsidó kultúra terjesztésére kell fordítaniok.

3. A harmadik pont megvalósult. Központ áthelyeztetelt. Zsidó párt megalakult.

4. A hebraizáció terén a lefolyt 10 év egyik tanúsága, hogy a rendszer is hibás: a létesített középiskoláknak csődöt kellett mondanotok. Csak fokozatosan lehet héberül beszélő nemzedéket nevelni, a héber iskolarendszert felépíteni. A szövetség kulturális munkájának fő feladatát most héber ovodák életrehozása képezze s az onnan kikérült, héberül lényegesen beszélő gyermekekkel nyitandó csak meg az elemi első osztály. majd évről-évre egy magasabb, nagyobb helyeken fokozatosan a középiskola is. A jelenlegi iskolások és az ifjúság részére a somérok, az Aviva és Barisszia szervezetek által kultivált héber kurzusok állítandók fel.

5. Keren Kajemethre Erdély a lefolyt 5689-es évben 2.093.609 leit adott, a Keren Hayessodra Erdély ugyanazon évben 5.450.176 leit, áttutalt Jeruzsálemben 5.881.448 leit, ennyit mutat ki a jeruzsálemi főiroda. Mivel a K. H. fizetők előtt csak a főirodai kimutatással lehet igazolni az erdélyi K. H. kezelésig korrektségét és minthogy a K. H. pénzeket épügy teljes egészükben az országépítésre adjuk, mint a K. K. L. pénzeket, követeljük, hogy a K. H. főiroda is, miként a K. K. L. az utolsó leig mu-

tassa ki az erdélyi pénzeket. Az erdélyi K. H. kezelésig bevételeinek havonkénti helységeitablázatát, amelyet csak a csoportok K. H. biztosaiknak küldött meg, a K. K. L. példájára tegeje közé a hivatalos lapban.

6. Hivatalos lapunk legyen...
Jelentés, melyet a június hó 19 én összeülő Nagytanácsbizottság elé beterjeszt a Nib, előtünk fekszik. Erre rövid táviratfiliusban a következő a kritikánk:

1. Szervezeti jelentésből megállapítjuk, hogy a Szövetség temesvári központja 250.000 leit követel a helyi csoporttól. Amennyiben pénzt kap, akkor betölti a szervezeti főtitkári állást. (Nem ügyvezető elnök!). A Kib. anyagi eszközök hiányában nem tud fontos határozatokat végrehajtani. Határozatok keresztülvételei csak papíron fogtak megmaradni.

2. Ifjúsági ügyek jelentése semmitmondó. Azt kell hinnem, hogy Erdélyben már nem is léteznek cionista ifjúsági szervezetek.

3. A helyi csoportok működéséről szóló jelentésből visszatérőzödik, hogy inkább a helyi csoportok érdeme a munka, mint a központé. A csoportok működéséről szóló jelentés tulságosan hiányos semmitmondó.

4. A cionista sajtó? A Szövetség hivatalos lapjáról (Uj Kor) mondjanak kritikát azok, akik olvassák.

5. A Szövetség propaganda tevékenysége. Ezen a terepen a Szövetség semmit nem végzett.

6. A Keren Kajemeth Léjiszrael jelentéséből nem látom kimutatva, hogy a

736.169 leit, milyen helyiségekből és milyen bevételegákból tevődött össze. Egy pontos adatot azonban mégis látunk, hogy 34 százalékkal csökkentek az utóbbi 8 havi bevételek. Tudni kell, hogy ezek a hónapok az év legjobb hónapjai. A kiadások 37.6 százaléka. Tehát ha figyelembe vesszük az eredményt és a propagandisztikus tevékenységet, amit a K. K. L. Központi Irodája kifejtett, akkor megállapíthatjuk, hogy a cluj-i irodánál voltak. A bevételi eredmények egyenesen katasztrofálisak. Csak egy kis párhuzamot vonunk az 5684. év Oradea, Cluj, Sighetul Marmatiei, Trgl Mures városok bevételei felülmúlják a 700.000. leit. Önkénytelenül felvetődik az a kérdés, hogy a temesvári központ adminisztrációja mondott csődöt. A kimutatásból ez utóbbi állapítható meg. A Keren Kajemeth jelentés megállapítja, hogy a felöltött cionisták kevés érdeklődést tanúsítanak. Ezzel szemben megállapítja, hogy sem a központ, sem a helyi exponensei a K. K. L.-nek nem adtak módot arra, hogy a felöltöttek a K. K. L. munkájában részt is vehessenek. Arról nem is beszélünk, hogy az ifjúságot teljesen elhanyagolták.

Konkluzióképpen le kell szögeznünk, hogy a K. K. L. gyökeres reorganizációra szorul. Sürgősen be kell indítani a legszűkebb ropagandát. A propaganda hiányában a K. K. L. további esése nem lesz megállítható.

6. A Keren Hayessod jelentés megemlékszik egy 31 százalékos kiadási csökkentésről. Ez természetesen csak az elmúlt évi kiadásokkal szemben, hiszen a bevételeknél is egy 32 százalékos visszaesést mutat ki. Ezzel szemben nem is kell ahhoz tulságosan nagy megerőltetés kiszámítani, hogy 1.534.161 leiből a kiadás 685.948 leit, tehát felülmúlja az 50 százalékot is, vagyis 15 százalékkal több, mint „a kapunyitás” köriratban kritika tárgyává tett kolozsvári rossz gazdálkodás eredménye.

Nem gyakorolunk külön kritikát. A kritikát átengedjük a nagytanácsbizottság tagjainak. Párhuzamot vonunk Cluj és Temesvár gazdálkodása fölött. Kritikánk gyantánit idézzük dr. Jordán Viktor szövetségi alelnök kritikáját. Nekünk sincsenek más követeléseink. Helyeserét követelünk: El Temesvárról.

Interpellációnkra választ várunk a június 19-én Cluj-on megtartandó Nib. ülésen! Salom. Lóhtraot.

Takarításra

festők, lack- és kefeárut valamint a világhírű „Express” poloskairtót és „Express” Magasfényű, mely butorait újvá varázsolja: legolcsóbban csak **STERN S. ENDRE**

kefegyáros és festéknagykereskedőnél szerezheti be
ORADEA
Strada Nicolae Iorga (Zöldfa-utca) 10
Telefon 578

Szabóságomat áthelyeztem

Bémer-tér 3 szám alá (Roth M. utóda cég mellé)
Olcsón készítek legújabb divatu ruhákat valódi angol szövetekből is!!
HACKMAYER férfiszabó

Végre ismét szolid megbízható vezetés alá került az évtizedek óta előnyösen ismert

GRAND MAGAZIN PARIS
volt **GLÜCKSMANN ÁRMIN** divatruház
Szent László-tér.

A nagyközönség kedvelt beszerzési forrásának új vezetője csakis elsőrangú minőségű külföldi márkás női és férfi kelengyeárutak, u. m. vásznakak, damasztok, damasztkészletek, selymeket szövetet és mosóárutak hoz forgalomba a **legszolidabb, rendkívüli olcsó árakban**. Vételkötelezettség nélküli megtekintés céljából szívesen állunk rendelkezésre, hogy bemutalhassuk olcsó árainkat.
Szombaton és zsidó ünnepeken zárva.

A lengyel huligánok megtámadták Fraenkel tábori rabbit. A 36. lengyel gyalogezred katonái főrabbiját, Fraenkel örnagyot, továbbá Chaim Posner és Jakob Silberstein tábori rabbiakat, akik az ezred zsidó katonáinak ünnepegyén vettek részt, amikor kijöttek a kaszárnyából, antiszemita huligánok támadták meg. Fraenkel örnagy-rabbit és Silberstein súlyosan megvertek és a szakállukat kezdtek tépni a támadók. A segítségükre siető zsidó polgárokat is ezred őrségét és a katonák két huligánt fogtak el, akiket a rendőrségre vezettek.

Ítélet a kownói pogrom-perben. Az elmulth hónapban tartotta a kownói bíróság az 1929-es antiszemita vérengzések vádlóitainak tárgyalását. A vádlottak között több volt rendőrszervező is volt. A bíróság háromnapos tárgyalás után hozta meg az ítéletet, amely 5 vádlót kivételével az összes többi vádlottakat elmarasztalta. A legmagasabb büntetés nem haladta túl a 6 hónapi börtönt. Ennek dacára egész szokatlan benyomást keltett az ítélet, mert más esetekben a bíróság rendszerint felmenő ítéletet hoz. A vádlottak a tárgyalás során hangoztatták, hogy ők felsőbb parancsra engedelmessé váltak és maguk csak eszközök voltak a pogromnak. A zsidó sajtó meg is állapította, hogy az ellétek csak ártatlan áldozatai annak a politikának, amely az antiszemilizmuson keresztül farag magának ugródészakát az érvényesítéshez és a bíróságnak fel kellett volna tudni a kownói pogrom kulcsait mögött megbújó felbujókat.

Két zsidó az új francia kormányban. Paris. A radikális szocialisták vezére, Herriot miniszterelnök, kormányai összejelölésében két zsidó politikuskat juttatott miniszteri tárcáit. Leon Mayer a kereskedelemügyi tárcát vette át, míg Alexander Izrael szenátor a miniszterelnökségi államtitkárság vezetését kapta meg. Az új kormányban ezenkívül számos olyan francia politikus van, akik aktív részt vettek a Pro-Palesztina mozgalomban. Így a légügyi miniszter és volt miniszterelnök Paul Painlevé, a népjóléti miniszter Justin Godart, a közoktatásügyi miniszter Senator de Monzie és maga a miniszterelnök is, aki legutóbb is több ízben juttatta kifejezésre a cionista ideológia iránt való szimpátiáját.

Horogkeresztes tüntetések Bécsben. Bécs. Május 24-én kezdte meg ismét a városi tanács ülészakát és mindjárt az első napon a horogkeresztesek megrogadták az alkalmat, hogy pártpolitikai programjuk egyedüli célját: az uccai tünteléseket és zsidóveréseket megkezdjék. A horogkeresztes tanácsosok a városháza előtt összegyűlt nemziszocialista tömeggel együtt indultak el, hogy bezzák a zsidó üzletek kirakatait és véresverjék a zsidó járókelőket. A felvonulás alkalmával több zsidó üzlet portáléját zúzták össze és a tömeg már a zsidó kereskedők negyede felé vette útját, amikor a bécsi rendőrség erélyes közbelépése megakadályozta a további tünteléseket. Hogy azonban súlyosabb károkat nem okozott a horogkeresztes rendezés, az annak tulajdonítható, hogy a sokástól eltérőleg nem volt kellően megszervezve az uccai felvonulás.

Halálozás. A napokban hunyt el Szalmáron Weisz Sámuel, aki régóta közbecsülésben állott a város zsidó társadalma előtt, mert ismerték korrektségét, jószívét és áldozatkészségét. Rövid idővel ez előtt súlyos kór támadta meg, amely a 70 éves Weisz Sámuelt a sírba vitte. Halála általános részvételt keltett és kiterjedt előkelő családait számosan keresték fel részvénylalkozatukkal.

A család antiszemita miniszterelnök. A volt liván miniszterelnök és pénzügyminiszter fölött a napokban mondott ítéletet a törvényszék, csalás, okirathamisítás és hivatalos pénzek elikkasztása miatt. Patrulis, akinek miniszterelnöksége alatt az antiszemitizmus kormányfőmógalásba részesült, maga is jelenlényen részt vett az antiszemita mozgalomban. A vad állat felsorolt családokkal is miniszteri megbízatása alkalmával követte el. A bíróság Petrulis 2 évi börtönrre és 90.000 Lett kártérítésre ítélte, melyet az állampénztárba köteles Petrulis befizetni lime miért kell egy antiszemita vezérnek a miniszteri tárcára.

Fagyall estély az orth. fiuarvahnáz kerthelyiségében. Folyó hó 18-án, szombaton este 11 órai kezdettel a nagyváradi mizrahi ifjúság műsoros fagyall-estélyt rendez az orth. izr. fia és áravnáz Telsky utca 27 alatt levő kerthelyiségében. A műsor keretében a legújabb zenei számok, színdarabok, kislek, színesnek előadva. Egész este élénk hang zaj. Olcsó belépődíj. Ha kellemesen akarja előttem estélyét, úgy okvetlen jöjjon el az estélyre.

A nagyváradi ideiglenes tanácsba Mittelmann Jakabot neveztek ki

A nagyváradi ideiglenes tanácsba való kinevezések mindenkor harcok színtere volt. A nemzeti parasztpárti kormány kinevezésével kapcsolatban az eddigi tanácsot, hol egyetlen zsidó sem volt a párt részéről delegálva az utóbbi időben, telozlatták és az új tanács kinevezésekor méltányolták a zsidóságnak azt a sérelmét, hogy nem volt, aki érdekeit képviselte volna a nagyváradi városában. A nemzetipárt biharmegyei korifeusai, élén dr. Roxin Teodor párttagozati elnökkel és dr. Egrý Gergely polgármesterrel azon voltak, hogy közmegelegedésre oldják meg ezt a kérdést. A Zsidó Párt a kormány megbízottak felhívására megnevezte Mittelmann Jakabot, mint a Zsidó Párt elnökét és aki egysszemélyben az orth. hitközég elnöke is, tehát legméltóbb képviselője a zsidóság érdekeinek. Ezáltal sikerült kiküszöbölni az egyéni akciókat, amelyek oly sokszor kényelmellenséget és kellemlenséget okoztak a pártnak és minden tekintetben a párt akarattal tükrözi vissza a kinevezés, amelyhez Mittelmann Jakabot számosan keresték fel szerencsekívánataikkal.

Halálozás. A napokban hunyt el Szalmáron Weisz Sámuel, aki régóta közbecsülésben állott a város zsidó társadalma előtt, mert ismerték korrektségét, jószívét és áldozatkészségét. Rövid idővel ez előtt súlyos kór támadta meg, amely a 70 éves Weisz Sámuelt a sírba vitte. Halála általános részvételt keltett és kiterjedt előkelő családait számosan keresték fel részvénylalkozatukkal.

A család antiszemita miniszterelnök. A volt liván miniszterelnök és pénzügyminiszter fölött a napokban mondott ítéletet a törvényszék, csalás, okirathamisítás és hivatalos pénzek elikkasztása miatt. Patrulis, akinek miniszterelnöksége alatt az antiszemitizmus kormányfőmógalásba részesült, maga is jelenlényen részt vett az antiszemita mozgalomban. A vad állat felsorolt családokkal is miniszteri megbízatása alkalmával követte el. A bíróság Petrulis 2 évi börtönrre és 90.000 Lett kártérítésre ítélte, melyet az állampénztárba köteles Petrulis befizetni lime miért kell egy antiszemita vezérnek a miniszteri tárcára.

Fagyall estély az orth. fiuarvahnáz kerthelyiségében. Folyó hó 18-án, szombaton este 11 órai kezdettel a nagyváradi mizrahi ifjúság műsoros fagyall-estélyt rendez az orth. izr. fia és áravnáz Telsky utca 27 alatt levő kerthelyiségében. A műsor keretében a legújabb zenei számok, színdarabok, kislek, színesnek előadva. Egész este élénk hang zaj. Olcsó belépődíj. Ha kellemesen akarja előttem estélyét, úgy okvetlen jöjjon el az estélyre.

A család antiszemita miniszterelnök. A volt liván miniszterelnök és pénzügyminiszter fölött a napokban mondott ítéletet a törvényszék, csalás, okirathamisítás és hivatalos pénzek elikkasztása miatt. Patrulis, akinek miniszterelnöksége alatt az antiszemitizmus kormányfőmógalásba részesült, maga is jelenlényen részt vett az antiszemita mozgalomban. A vad állat felsorolt családokkal is miniszteri megbízatása alkalmával követte el. A bíróság Petrulis 2 évi börtönrre és 90.000 Lett kártérítésre ítélte, melyet az állampénztárba köteles Petrulis befizetni lime miért kell egy antiszemita vezérnek a miniszteri tárcára.

Fagyall estély az orth. fiuarvahnáz kerthelyiségében. Folyó hó 18-án, szombaton este 11 órai kezdettel a nagyváradi mizrahi ifjúság műsoros fagyall-estélyt rendez az orth. izr. fia és áravnáz Telsky utca 27 alatt levő kerthelyiségében. A műsor keretében a legújabb zenei számok, színdarabok, kislek, színesnek előadva. Egész este élénk hang zaj. Olcsó belépődíj. Ha kellemesen akarja előttem estélyét, úgy okvetlen jöjjon el az estélyre.

Fagyall estély az orth. fiuarvahnáz kerthelyiségében. Folyó hó 18-án, szombaton este 11 órai kezdettel a nagyváradi mizrahi ifjúság műsoros fagyall-estélyt rendez az orth. izr. fia és áravnáz Telsky utca 27 alatt levő kerthelyiségében. A műsor keretében a legújabb zenei számok, színdarabok, kislek, színesnek előadva. Egész este élénk hang zaj. Olcsó belépődíj. Ha kellemesen akarja előttem estélyét, úgy okvetlen jöjjon el az estélyre.

menorák Haranggyertyatartók, védjegyes sorlegek, evőeszközök, templomi kegyeszerék, bármily művészi kivitelben legolcsóbb árban. Gyártása és eladása:

„Tacumul” ezüstáru gyárban
CLUJ, Str. Gen. Neculcea (Kornis-u.) 6.

Orth. vendéglő
Báznán
nyitva június 1-től.

Elsőrendű konyha, pontos kiszolgálás biztosítva.
Áron Sámuel Medias.
A vendéglőnél szobák is kaphatók!

Olcsón és jól vásárolható!!!
harisnyát, kezlyűt, férfiinget, nyakkendőt, bébecikket és rövidárutak
Szenszki Miklós-nál
Saspassage (ORADEA)

A Zsidó Nemzeti Szövetség nagytanácsbizottságának ülése

Clujon június 19-20-án a Református Kollégium tornatermében

A Zs. N. Sz. Kisintézőbizottsága ezután is értesíti a Nagytanácsbizottság tagjait, hogy a Nagytanácsbizottság ülése f. hó 19 én d. u. 4 órai kezdettel Clujon a Református Kollégium Tornatermében lesz megtartva. A Nagytanácsbizottsági ülés programja a következő: 1. A NIB elnökének megnyitása. 2. Általános vita a szervezet, KH és KKL referatúmai fölött. 3. Ifjúsági és iskola referatuma. 4. Sajtó-referatuma. 5. Palesztina-referatuma. 6. Referatuma és koreferatuma a cionista szervezet kiépítéséről. 7. Általános vita a 5-6 pontig terjedő referatúmok fölött. 8. Esetleges indíványok.

A cluj-i Helyi csoport vezetősége gondoskodik a NIB tagjai számára kedvezményes elhelyezésről és ellátásról. Tekintve, hogy Cluj (Someseni) fürdőváros, a NIB résztvevői 50%-os vasuti kedvezményben részesülnek. A KIB reméli, hogy a Nagytanácsbizottság összes tagjai részt fognak venni a NIB ülésén.

A külföldi elmélet és a belföldi gyakorlat

A nagy-yorki zsidóság ünnepi bankettet rendezett Davila amerikai román követ kísézetére, abból az alkalomból, hogy a követ visszatért Romániába, hol igen fontos politikai megbízásokat kell átvennie. A román követet az amerikai zsidó vezetők üdvözölték és ama reményüknek adtak kifejezést, hogy a követ látogatásai fogja kormányának az amerikai zsidóság azon óhaját, hogy a román és zsidó lakosság közötti békés és megértő viszony keletkezzen és biztosítsák a zsidóság érdekeit a felbukkanó antiszemita megmozdulásokkal szemben. Davila válaszában: „Nem tudom eléggé hangsúlyozni, hogy mennyire kívánom a zsidó és román kulturális és gazdasági együttműködés fejlesztését és, hogy mennyire ellenséges vagyok minden nemzeti és faji gyűlölködésnek. Igérem Önöknek, hogy minden erőmmel harcolni fogok országomban a polgárok egyenjojusításáért.” Ezeket mondta Davila New-yorkban és nem kétekedniük benne, hogy az ünneplés mántorában telén komolyan gondolt minden szót. De abban már igazán nem hiszünk, hogy az amerikai követ valóban keresztül is viszá ígéréteit és harcosan felemeli szavát a kisebbségek és a zsidóság emmens jogainak érdekében. Már csak azért sem, mert ezzel örökre elzárná az utját annak, hogy valaha is visszaküldjék az Egyesült Államokba.

A nagy-yorki zsidóság ünnepi bankettet rendezett Davila amerikai román követ kísézetére, abból az alkalomból, hogy a követ visszatért Romániába, hol igen fontos politikai megbízásokat kell átvennie. A román követet az amerikai zsidó vezetők üdvözölték és ama reményüknek adtak kifejezést, hogy a követ látogatásai fogja kormányának az amerikai zsidóság azon óhaját, hogy a román és zsidó lakosság közötti békés és megértő viszony keletkezzen és biztosítsák a zsidóság érdekeit a felbukkanó antiszemita megmozdulásokkal szemben. Davila válaszában: „Nem tudom eléggé hangsúlyozni, hogy mennyire kívánom a zsidó és román kulturális és gazdasági együttműködés fejlesztését és, hogy mennyire ellenséges vagyok minden nemzeti és faji gyűlölködésnek. Igérem Önöknek, hogy minden erőmmel harcolni fogok országomban a polgárok egyenjojusításáért.” Ezeket mondta Davila New-yorkban és nem kétekedniük benne, hogy az ünneplés mántorában telén komolyan gondolt minden szót. De abban már igazán nem hiszünk, hogy az amerikai követ valóban keresztül is viszá ígéréteit és harcosan felemeli szavát a kisebbségek és a zsidóság emmens jogainak érdekében. Már csak azért sem, mert ezzel örökre elzárná az utját annak, hogy valaha is visszaküldjék az Egyesült Államokba.

A nagy-yorki zsidóság ünnepi bankettet rendezett Davila amerikai román követ kísézetére, abból az alkalomból, hogy a követ visszatért Romániába, hol igen fontos politikai megbízásokat kell átvennie. A román követet az amerikai zsidó vezetők üdvözölték és ama reményüknek adtak kifejezést, hogy a követ látogatásai fogja kormányának az amerikai zsidóság azon óhaját, hogy a román és zsidó lakosság közötti békés és megértő viszony keletkezzen és biztosítsák a zsidóság érdekeit a felbukkanó antiszemita megmozdulásokkal szemben. Davila válaszában: „Nem tudom eléggé hangsúlyozni, hogy mennyire kívánom a zsidó és román kulturális és gazdasági együttműködés fejlesztését és, hogy mennyire ellenséges vagyok minden nemzeti és faji gyűlölködésnek. Igérem Önöknek, hogy minden erőmmel harcolni fogok országomban a polgárok egyenjojusításáért.” Ezeket mondta Davila New-yorkban és nem kétekedniük benne, hogy az ünneplés mántorában telén komolyan gondolt minden szót. De abban már igazán nem hiszünk, hogy az amerikai követ valóban keresztül is viszá ígéréteit és harcosan felemeli szavát a kisebbségek és a zsidóság emmens jogainak érdekében. Már csak azért sem, mert ezzel örökre elzárná az utját annak, hogy valaha is visszaküldjék az Egyesült Államokba.

Harc Adenban zsidók és arabok között. Jeruzsálemből jelentik: Az aden zsidónegyedben pénteken többszázfőnyi arab nacionalista tömeg halolt be a ghetóba, kifosztotta az üzleteket és véresre verte a zsidó járókelőket. A rendőrség csak véres uccai harcok után tudta visszavérni a tüntető arabokat. A pénteki veredésnek 69 súlyos sebesülje volt. Hetven tüntető arabot leartóztattak.

Hasznos tudni,
hogy **Schmidhauer**
természetes **Igmandi**
keserűvizében a természetnek hatalmas gyógyító ereje érvényesül. Utasítás minden palackhoz mellékelve! Kapható mindenütt!

